

СКЛАДОВІ ЕКОНОМІЧНОЇ НАДІЙНОСТІ КОМУНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

О. Б. Кайданник, аспірантка
Харківський національний університет міського господарства імені
О. М. Бекетова

Надійність – одна із основних характеристик якості функціонування технічних, організаційно-технологічних, виробничо-економічних систем. Аналіз та оцінка економічної надійності підприємства значною мірою визначає ступінь ефективності його діяльності. Визначення економічної надійності набуває особливого значення для комунальних підприємств з огляду на їх соціальну значущість та значні потреби в інвестиційних вливаннях.

Сьогодні в більшості випадків, коли мова йде про надійність підприємства, мається на увазі його технічна надійність. Однак у виробництві продукції (послуг) безпосередню участь приймають і ряд інших підсистем підприємства. Отже, було б помилково говорити тільки про надійність технічну, адже необхідне надійне функціонування кожної підсистеми підприємства.

Вирішення даного питання і дослідження в цій області почалися порівняно недавно, в середині 90-х рр. ХХ століття, в результаті чого в економічні науки увійшов термін "економічна надійність підприємства" (ЕНП).

ЕНП в даний час є не тільки необхідним компонентом його успішного розвитку, а й створює підґрунтя для прибуткового існування підприємства.

М. Третьякова [1, с. 1] визначає економічну надійність як властивість підприємства зберігати параметри функціонування відповідно до встановлених цілей на всіх стадіях створення і експлуатації з урахуванням існуючих ризиків. Таке визначення має місце, однак, швидше за все, параметри функціонування повинні дещо коливатися, видозмінюватися з необхідною часткою стабільності, так як жорстко встановлювані параметри утримати дуже важко і в окремих випадках неможливо.

А. А. Томсон [2, с. 14] надійною вважає таку виробничу систему, в якій забезпечується максимально можливе досягнення поставленої мети.

На думку Ю. Шумілової [3, с. 1], ЕНП – це здатність підприємства своєчасно і в повному обсязі задовольняти економічні претензії і вимоги груп інтересів. Автор зазначає повний обсяг задоволення економічних претензій, проте не вказує, що для їх задоволення необхідно робити.

В.М. Мішин [4, с.121] під надійністю соціально-економічної системи розуміє безвідмовність функціонування, довговічність проектних значень параметрів протягом запланованого періоду часу, стійкість фінансового стану, перспективність економічної, технічної та соціальної політики. Поряд з перспективністю економічної, технічної та соціальної політики, необхідно ще відзначити і перспективність екологічної політики, яку автор не бере до уваги.

Концептуальна схема економічної надійності підприємства представлена на рисунку 1 [5, с.46].

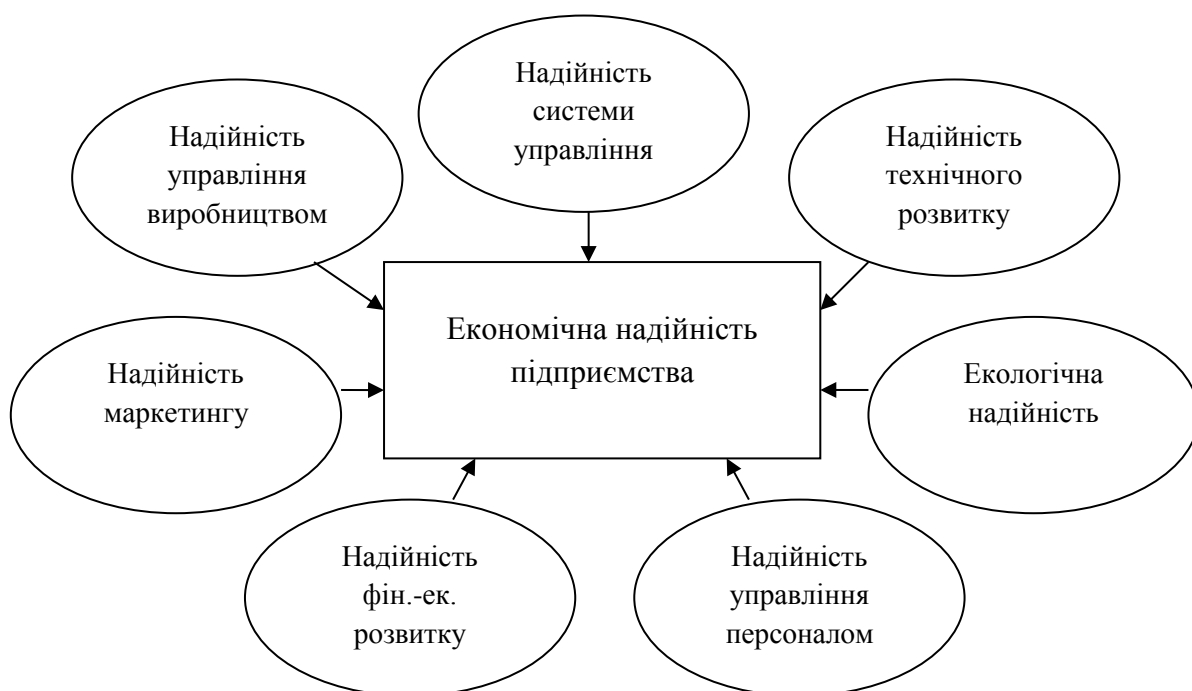

Рис. 1. Концептуальна схема економічної надійності підприємства

Наведені на рисунку складові економічної надійності підприємства дозволяють досягти балансу між довгостроковими і короткостроковими цілями

підприємства, між бажаними результатами і факторами їх досягнення, а також між жорсткими об'єктивними критеріями і більш м'якими суб'єктивними показниками.

Необхідно відзначити, ступінь надійності кожної підсистеми визначається ефективним використанням ресурсів даної підсистеми. Для їх визначення необхідно мати певні параметри, але за деякими структурними складовими надійність виробничо-економічної системи визначити повною мірою не можливо. Найбільш інформаційними підсистемами економічної надійності підприємства з існуючими параметрами, які наведені в літературі і з урахуванням наших досліджень, є наступні:

- виробнича і технічна підсистема, яка оцінюється надійністю технічного розвитку та виробництва;
- фінансово-економічна, оцінюється надійністю маркетингової діяльності та фінансово-економічного розвитку;
- соціальна підсистема, яка оцінюється надійністю персоналу.

Список використаної літератури:

1. Третьякова М. Надежность производственной системы как фактор ее развития. – Электронный ресурс. – Режим доступа – <http://www.endtown.ac.ru/conferens/section7.html>.
2. Томсон А.А., Стрикленд А.Д. Стратегический менеджмент: Концепции и ситуации для анализа. – М.: Вильямс, 2003. – 928 с.
3. Шумилова Ю.А. Надежность экономики предприятия: методологический аспект. – Электронный ресурс. – Режим доступа – <http://www.utmn.ru/perspective/no1/text05.html>.
4. Мишин В.М. Исследование систем управления – М.: Юнити, 2003. – 527 с.
5. Тимофеев Р.А. Концепция экономической надежности в диагностике предприятия как производственно-экономической системы. – Вестник экономики, права и социологии. – №4. – 2008. – С.41-48.